

מדת בדת

לע"נ הב' ישעיהו יעקב בן

ר' בנימין זצ"ל
הערוט
והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 304 פרשת בראשית תשפ"ו

זבחים לה-מא

באופן אחר וברישא מדובר באימורים ובסיפא בבשר, ורבה הוכיח ממה ששנינו שצמר שבראשי כבשים ושיער שבזקן תישים ועור ורוטב וקיפה ואלל ומוראה ועצמות וגידים קרנים וטלפיים שליל ושליא וביצי תורים וחלב מוקדשים לא מפגלים ולא מתפגלים ולא חייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא והמעלה מהם בחוץ פטור, ולכאורה משמע שהם לא מפגלים את הזבח ולא מתפגלים מחמת הזבח, ויש לדחות שהם לא מפגלים את הזבח והם לא מתפגלים מחמת עצמם, אך יש לדייק שבסיפא כתוב כולם לא מפגלים ולא מתפגלים ומה הברייתא מוסיפה בזה, אך קשה גם אם נאמר שיש פיגול ע"י הקרבן מדוע כתוב שוב אין חייבים עליו משום פיגול אלא אגב שכתוב נותר וטמא כתוב גם פיגול ולכן אגב שכתבו המעלה בחוץ פטור כתבו וכולם לא מפגלים שליל או שליא בחוץ לא פיגול ומי שמלק תורים כדי לאכול ביציהם בחוץ לא פיגול ואח"כ כתוב שלא חייבים על חלב מוקדשים וביצי תורים משום פיגול נותר וטמא משמע שבשליל ושליא חייבים, והחילוק הוא שכשחשב בזבח יש בהם פיגול אך כשחשב בהם עצמם אין פיגול.

שנינו שר"ע מכשיר בעלי מומים שאם עלו לא ירדו, ואמר ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן שר"ע הכשיר רק מום כדוקים שבעין כי זה כשר בעופות ודוקא כשקדם ההקדש למום ולכן מודה ר"ע במקדיש נקיבה לעולה שתרד כיוון שזה כקדם מומה להקדשה, ור' זירא מקשה ממה ששנינו בכרייתא על השליא שהמעלה מהם בחוץ פטור משמע שבאימון חייב וודאי מדובר בעולת נקיבה וזה מובן רק אם ר"ע סובר שבמקדיש נקיבה לעולה אם עלתה לא תרד א"כ זה כר"ע אך אם נאמר שר"ע מודה בעולת נקיבה כמו מי הולכת הברייתא, ויש לבאר שהדיוק הוא שמאימורי אמן חייב והיינו בקרבן שבא נקיבה, אך קשה שכתוב מהן ומדובר שאמם עולה כמותם, אלא יש לומר שהדיוק הוא שהמעלה מאימוריהם בחוץ פטור אך מאימורי האם חייב.

משנה מי ששחט על מנת להניח את דמו או את אמוריו למחר או להוציאם לחוץ ר' יהודה פסל וחכמים מכשירים ואם שחט על מנת לתת על הכבש לא כנגד היסוד או לתת את מה שניתן למעלה למטה או את מה שניתן למטה למעלה ואת מה שניתן בפנים בחוץ,

דף לו וכן אם חשב במה שניתן בחוץ לתת בפנים או שיאכלוהו טמאים או שיקריבוהו טמאים או שיאכלו או שיקריבוהו ערלים על מנת לשבור את עצמות הפסח או לאכול מהפסח נא או לערב דמו מדם הפסולים כשר שמחשבה פוסלת רק בחוץ לזמנו או חוץ למקומו ופסח וחטאת שלא לשמם. **גמרא** ר"א מבאר שר' יהודה למד ממה שכתוב שני פסוקים בנותר לא תותירו ממנו עד בוקר וכתוב פסוק נוסף לא יניח ממנו עד בוקר, ואם אינו ענין למניח לאחר זמנו לומדים מזה למחשבת הינוח חוץ לזמנו, ויש להקשות ששנינו בכרייתא על הפסוק **ובשר זבח תודת שלמיו** שתודה נאכלת ליום ולילה וחליפיים וולדות ותמורות לומדים מהמילה **ובשר** וחטאת ואשם לומדים מהמילה **זבח** ושלמי נזיר ושלמי פסח לומדים מהמילה **שלמיו** לחמי תודה וחלות ורקיקי נזיר לומדים מהפסוק **קרבנו** ובכולם קוראים

דף לה ר' יהודה אמר שאם נשפך הדם יאספנו דוקא כשהתקבל כבר בכלי, ור' יהודה למד את זה מסברא שהכהנים הם זריזים ומתוך זריזותם נשפך להם אחר הקבלה, ואין להקשות שבדם התערובת יש מדם התמצית כי ר' יהודה סובר שגם דם התמצית נקרא דם, ששנינו שת"ק אמר שדם התמצית הוא רק באזהרה ולר' יהודה הוא בכרת, אך קשה שר"א אמר שר' יהודה מודה שדם התמצית לא מכפר שכתוב **כי הדם הוא בנפש יכפר** ורק הדם שהנפש יוצאת בו נקרא דם ומה שאין הנפש יוצאה בו אינו נקרא דם, אלא יש לומר שר' יהודה לשיטתו שאין דם מבטל דם, ור' יהודה אמר לחכמים לדבריהם מדוע פוקקים את העזרה אמרו לו שזה שבח לבני אהרן ללכת עד ארכובותיהם בדם, ואין להקשות שהדם הוא חציצה כיוון שדבר לח אינו חוצץ כמו ששנינו שדם ודיו דבש וחלב יבשים חוצצין וכשהם לחים אינם חוצצים, אך קשה שבגדיהם מתלכלכים בדם ושנינו שאם היו בגדיו מטושטשים ועבד עבודתו פסולה, ואין לומר שהם יגביהו את בגדיהם שהרי שנינו על הפסוק **מדו בד** מדו כמדתו שלא יותיר ושלא יחסר, יש לומר שרק בהולכת אברים לכבש הם הולכים כך וזה לא נקרא עבודה, אך קשה ששנינו על הפסוק **והקריב הכהן את הכל** שזה נאמר על הולכת אברים לכבש וזה גם עבודה, ויש לומר שהם הולכים בדם בהולכת עצים למערכה וזה לא נחשב עבודה, ולעבודה עצמה הם הלכו על אצטבאות.

משנה מי ששחט את הזבח על מנת לאכול דבר שאין דרכו לאכול או להקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ור"א פוסל, ואם חשב לאכול דבר שדרכו לאכול או שדרכו להקטיר והוא פחות מכזית כשר ואם חשב לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאכילה והקטרה לא מצטרפים, מי ששחט את הזבח על מנת לאכול כזית מהעור או מהקיפה או מהאלל שהוא גיד הצואר או מהעצמות והגידים ומהקרנים או מהטלפים חוץ לזמנו או חוץ למקומו כשר ולא חייבים על כך משום פיגול נותר וטמא, מי ששחט מוקדשים כדי לאכול שליל או שליא בחוץ לא פיגול מי שמלק תורים כדי לאכול ביציהם בחוץ לא פיגול, חלב מוקדשים וביצי תורים לא חייבים עליהם משום פיגול נותר וטמא. **גמרא** ר"א אומר שאם פיגול בזבח התפגל השליל אך אם פיגול בשליל לא התפגל הזבח אם פיגול באלל פיגול במוראה אך אם פיגול במוראה לא התפגל האלל אם פיגול באמורים התפגלו הפרים אך אם פיגול בפרים לא התפגלו האימורים, ולכאורה יש להביא ראיה לזה ממה ששנינו שר"ש ורבנן לא נחלקו אם חשב באכילת פרים ושריפתם שלא עשה כלום משמע שאם חשב באימורים התפגלו הפרים, **עמוד ב** ויש לדחות שאם חשב באימורים התפגלו הם עצמם, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו שמועלים בפרים ושעירים הנשרפים משהוקדשו ואם נשחטו הם הוכשרו להפסל בטבול יום ובמחוסר כיפורים ובלינה, ולכאורה מדובר שלן הבשר ואומרים מיגו שנפסל בלינה פסלה מחשבה, ויש לדחות שלנו האימורים עצמם, אך קשה שכתוב בהמשך שכולם מועלים בהם על בית הדשן עד שיותך הבשר משמע שמדובר בלן הבשר עצמו, אך יש לדחות שהרישא והסיפא מדברים

לא יניח, ויש לומר שאם היו לומדים רק כדברי הברייתא היה צריך לכתוב בפסוק לא תותירו והתורה כתבה בלשון לא יניח ללמד שגם מחשבת הינוח פוסלת, אך עדיין לא ריבו מחשבה להוציא ועוד קשה שבברייתא משמע שר' יהודה למד מסברא ששנינו שר' יהודה אמר להם וכי אתם לא מודים שאם הניחו למחר שהוא פסול וא"כ גם בחשב להניחו למחר פסול, אלא יש לומר שאכן ר' יהודה למד מסברא ומה שר' יהודה לא חלק על כל דברי המשנה כגון שבירת עצם בפסח או אכילה ממנו נא כי הזבח לא נפסל בכך וכן על מנת שיאכלוהו או יקריבוהו טמאים הוא לא נפסל בכך וכן בעל מנת שיאכלוהו או יקריבוהו ערלים הוא לא נפסל בכך, ללישנא בתרא הכהנים לא ישמעו לו להקריבו בטמאים או בערלים, ומה שהמשנה אומרת לגבי מחשבה לערב דמו בדם הפסולים שר' יהודה לשיטתו שדם לא מבטל דם ובמחשבה לתת את הדם שלא במקומו ר' יהודה לא חלק כי הוא סובר בכל מקרה שלא במקומו זה כמקומו, ומה שר' יהודה לא חלק בנייתנים בפנים שנתנם בחוץ או בנייתנים בחוץ שנתנם בפנים כי ר' יהודה סובר שצריך שהמקום שיהיה משולש בדם אימורים ובשר, אך יש להקשות ששנינו שר' יהודה למד שהפסוק כל דבר רע שהוא מרבה חטאת ששחטה בדרום או שהכניס דמה לפנים שהיא פסולה וא"כ גם מחשבה פוסלת, ומצד שני שנינו שר' יהודה אמר שאם הכניס דמה לפנים בשוגג כשרה ובמזיד פסולה וביארו שמדובר שכבר כיפר וכ"ש שמחשבה לא פוסלת, ויש לומר שיש שני תנאים בדעת ר' יהודה **עמוד ב** וכן יש להקשות ששנינו שר' יהודה למד מכל דבר רע שרק דבר רע כמום פוסל אך אם שחט חטאת בדרום לא נפסלה, ויש לומר שגם לגבי שחיטת חטאת בדרום יש שני תנאים בדעת ר' יהודה.

ר' אבא אומר שר' יהודה מודה שיכול לחזור לקבעו בפיגול ורבה מוכיח את זה שהמפגל לפני זריקה לא עשה כלום ובכ"ז הזריקה קובעת בפיגול, ויש לדחות ששם זה מחשבה אחת שלא שינה ממחשבתו אך כאן יש שני מחשבות, ורב הונא מקשה ממה ששנינו לעיל בחשב ליתן את הניתנים למעלה למטה או את הניתנים למטה למעלה לאלתר כשר ואם חזר וחשב חוץ למקומו פסול ואין בו כרת ואם חשב חוץ לזמנו זה פיגול ויש בו כרת ואם חשב למחר פסול ואם חזר וחשב בין חוץ למקומו בין חוץ לזמנו פסול ואין בו כרת ורואים שלא נקבע שוב בפיגול וזה תיובתא לר' אבא.

רב חסדא אומר בשם רבינא בר סילא שאם חשב שיאכלוהו טמאים למחר חייב, ורבה מוכיח את זה שהרי בשר לפני זריקה אינו ראוי וכשחושב עליו הוא פסול, ויש לדחות ששם הוא ראוי ע"י זריקה משא"כ אכילת טמאים אינה ראויה כלל.

רב חסדא אומר שרב דימי היה רגיל לומר שאם לא צלה בשר פסח או שלא הרים מלחמי תודה חייב עליהם משום טומאה, ומוכיח רבא ממה ששנינו שלומדים מאשר לה' לרבות אימורי קדשים קלים לאיסור טומאה ורואים שגם דבר שאינו ראוי לאכילה חייבים עליו משום טומאה, ויש לדחות שהאימורים ראויים לגבוה אך בשר פסח שלא נצלה ולחמי תודה שלא הורמו לא ראויים לא לגבוה ולא להדיוט.

פרק בית שמאי

משנה ב'ש אומרים שאם נתן מתנה אחת בכל מה שניתן על מזבח החיצון כיפר ובחטאת לפחות שתי מתנות וב"ה סוברים שגם בחטאת יוצא במתנה אחת ולכן אם נתן את המתנה הראשונה כתקנה ואת השניה נתן חוץ לזמנה כיפר ואם נתן את הראשונה חוץ לזמנה ואת השניה חוץ למקומה

היא נשארה בפיגול וחייבים עליה כרת, אם חיסר מתנה אחת בכל הניתנים על מזבח הפנימי כאילו לא כיפר ולכן גם אם נתן את כל המתנות כתקנם ואחת שלא כתקנה היא פסולה ואין בה כרת. **גמרא** שנו בברייתא מנין שמספיק מתנה אחת בכל הניתנים על מזבח החיצון שכתוב ודם זבחיך ישפך, ויש להקשות הרי מפסוק זה למדו בברייתא,

דף לז שכל הדמים טעונים מתן דם ליסוד שכתוב **ודם זבחיך ישפך**, ויש לומר שיש ללמוד מהברייתא ששנינו שרבי למד מהפסוק **והנשאר בדם ימצה** ומדוע כתוב **בדם** כי למדנו עד עכשיו לניתנים במתן ד' שהם טעונים מתן דם ליסוד, אך קשה שאת הפסוק הזה דרשו בברייתא שכל הניתנים בזריקה שנתן בשפיכה יצא שכתוב **ודם זבחיך ישפך**, ויש לומר שהתנא סובר כר"ע שלא אומרים שזביחה בכלל שפיכה ולא שפיכה בכלל זריקה כמו ששנינו שר' ישמעאל אם ברוך ברכה על אכילת פסח פטר את זבח החגיגה ואם ברוך על הזבח לא פטר את הפסח, ור"ע סובר שגם הפסח לא פוטר את של הזבח, אך קשה שלמדו מהפסוק כמו ששנינו שר' ישמעאל למד מהפסוק **אך בכור שור או בכור כשב או בכור עז** ללמד שבכור טעון מתן דם ואימורים על המזבח ומעשר ופסח לומדים מהפסוק **ודם זבחיך ישפך**, ויש לומר שהתנא סובר כמו ששנינו בברייתא שר' יוסי הגלילי למד ממה שלא כתוב בפסוק את דמו אלא **דמם** ולא כתוב חלבו אלא **חלבם** ללמד שבכור מעשר ופסח טעונים מתן דם ואימורים על המזבח, אך קשה בדעת ר' ישמעאל שבברייתא אחת הוא למד **דמם זבחיך ישפך** לבכור ובברייתא השניה הוא למד משם לבכור מעשר ופסח, ויש לומר שזה שני תנאים בדעת ר' ישמעאל, ולכאורה לר' ישמעאל מובן שהוא למד מהפסוק **ודם זבחיך לבכור ולכן כתוב אח"כ ובשרם יהיה לך** גם על הבכור, אך לר' יוסי הגלילי קשה מדוע כתוב **ובשרם** הרי המעשר והפסח הם לבעלים ולגבי בכור צריך לכתוב לשון יחיד, ויש לומר שבשרם נאמר על בכור תם ובכור בעל מום **עמוד ב** שגם בעל מום ניתן לכהן ולא מצאנו פסוק לכך בכל התורה, ור' ישמעאל למד בכור בעל מום ממה שכתוב בסוף הפרשה **לך יהיה**, ולכאורה רק לר' יוסי מובן מה שהתורה כתבה **לא תפדה כי קדש הם** וזה בא למעט שהם קרבים ולא תמורתם כמו ששנינו שתמורת בכור ומעשר הם וולדם וולד וולדם עד סוף העולם הם כבכור ומעשר ונאכלים במום לבעלים, ושנינו שר' יהושע אמר שהוא שמע שתמורת הפסח קריבה וגם הוא שמע שאינה קריבה ואינו יודע לפרש, אך לר' ישמעאל שכל הפסוק מדבר בבכור קשה מנין שתמורת פסח אינה קריבה, יש לומר שהוא למד מעשר בגזירה שוה **עברה עברה** מבכור, ובפסח לומדים כמו ששנינו שהפסוק **אם כבש** מרבה תמורת הפסח אחר פסח שקריבה שלמים ואין לומר שגם לפני פסח כי כתוב **הוא**.

כל התנאים הנ"ל שלמדו מדם זבחיך לדרשות אחרות הם ילמדו שכל הניתן על מזבח החיצון שנתן במתנה אחת כיפר והם סוברים כב"ה שיש פסוק בחטאת שכיפר ולומדים את כולם מחטאת.

רב הונא מבאר בטעמם של ב"ש שכתוב ג' פעמים קרנות בפרשת חטאת פנימית ובכל אחת יש שתיים שמיעוט קרנות שתיים וא"כ יש ו' קרנות ד' למצוה ובשתיים שנה הכתוב לעכב, וב"ה סוברים שכתוב פעמיים קרנת חסר ואחד מלא א"כ יש ד' ג' למצוה ואחת לעכב, ואין לומר שאפילו אחת לא תעכב כי לא מצאנו כפרה בלי נתניה, ועוד יש לומר שב"ה למדו גם מהמקרא וגם מהמסורת ובמקרא מוסיפים אחת ויש כאן שש והמסורת מורידה אחת ונשאר ה' ואחד

מיותר לעכב, ויש להקשות א"כ לגבי תפילין שכתוב **לטטפת לטטפת לטוטפות** נלמד שיש ה' וא"כ יצטרכו לעשות ה' בתים, ויש לומר שהם יסברו כר"ע שלא לומדים את המנין מיתור הפסוקים אלא ממה שכתוב **טטפת** וטט במקום ששמו כתפי זה שנים ופת באפריקי זה שתים, אך קשה שכתוב לגבי סוכות **בסכת בסכת בסוכות** ואם נצרף את המקרא והמסורת יצטרכו ה' דפנות,

דף לח ויש לבאר שמפסוק אחד לומדים לגופו ואחד מלמד על הסכך וההלכה למשה מסיני מגרעת את הדופן השלישית שמספיק בה טפח, אך קשה ממה שכתוב ביולדת נקבה וטמאה שבועים וניתן לקרוא שבועים ואם נצרף את המקרא המסורת יהיו ימי טומאתה מ"ב, ויש לומר שכתוב להדיא **כנדתה** ואי אפשר להרחיקה הרבה מנדתה שיהיה שבועים.

יש תנא שב"ה למדו ממה שכתוב בפסוק **וכפר** ג' פעמים שהיה ניתן ללמוד במה מצינו שכמו שבדמים שנותנים למטה מחוט הסקרא מתנה אחת מכפרת כך בדמים הניתנים למעלה מתנה אחת מכפרת, וניתן גם ללמוד מדמים הניתנים בפנים שד' מתנות מעכבות בהם ואם חיסר אחת לא עשה כלום כך בדם שניתן בחוץ אם חיסר מתנה לא כיפר, ומצד אחד עדיף ללמוד חוץ מחוץ שלא מעכב ולא מפנים שד' מתנות מעכבות ומצד שני עדיף ללמוד חטאת שכתוב בה ד' קרנות מחטאת שכתוב בה ד' קרנות ולא משאר קרבנות חוץ שאינם חטאת ובה הפסוק **וכפר** ללמד שמכפר אף שלא נתן אלא ג' **וכפר** אף שלא נתן אלא שתיים **וכפר** השלישי מלמד שכפר אף שלא נתן אלא אחד, אך קשה ש**וכפר** אחד צריך לגוף הפרשה, ורבא אמר שרב אדא מרי ביאר לו שכתוב **וכפר ונסלח** שכפרה היא כמו סליחה, אך קשה שניתן ללמוד מ**וכפר** שאף שלא נתן אלא ג' למעלה ואחת למטה, **וכפר** אף שלא נתן ב' למעלה ושתיים למטה **וכפר** אף שלא נתן כלל למעלה אלא למטה, ורב אדא בר יצחק אומר שלא ניתן ללמוד כך שא"כ בטלה תורת ד' קרנות, אך יש לדחות שאם התורה אמרה שיתבטלו נבטלם, ורבא מבאר שכשכתוב שלש **וכפר** יש ללמוד שאיזה דבר צריך ג' זה הקרנות, ואין לומר ש**וכפר** מלמד שאם לא נתן אלא אחת למעלה וג' למטה ויש לומר שלא מצאנו דם שחציו ניתן למעלה וחציו למטה, אך קשה הרי שנינו בכה"ג ביוה"כ שהזה על הכפורת אחת למעלה וז' למטה, ויש לומר שהוא נתן כמו מצליף ורב יהודה מבאר שהוא נתן כמו שליח ב"ד שמכה ברצועה וכל מכה יורדת מהמכה שלפניה, ויש להקשות ממה ששנינו שהזה על טהרו של מזבח ז' פעמים **עמוד** ב ולכאורה זה בחצי המזבח כמו שאנשים קוראים לצהרים טיהרא, ורבא בר שילא דוחה שהוא נתן על גילוי המזבח כמו שכתוב **וכעצם השמים לטוהר**, ואין להקשות משיריים של חטאת שהם ניתנים למטה כי הם לא מעכבים, ואין להקשות משיריים פנימיים שיש מ"ד שהם מעכבים כי אנו מדברים במזבח אחד שלא אומרים שחלק ניתן למטה וחלק למעלה.

ר"א בן יעקב אומר שלב"ש ב' מתנות שבחטאת ומתנה אחת בכל הזבחים מתירות ומפגלות ולב"ה אחת שבחטאת ובכל הזבחים מתירה ומפגלת, ומקשה ר' אושעיא א"כ יוצא שלגבי פיגול זה מקולי ב"ש ומחומרי ב"ה שלב"ש רק מחשבה בשתייהן מפגלת ויש לומר שמשנתינו דברה לגבי עיכוב המתנות שבזה ב"ש מחמירים.

ר' יוחנן אומר שג' מתנות שלא מעכבות בחטאת לא באות בלילה ואינם פוסלות לאחר מיתת המתכפר כחטאת שמתו בעליה והמעלה מהם בחוץ חייב, ורב פפא אומר שבחלק מהדברים הם כמתנה ראשונה ולגבי חלקם כשיריים, לענין

לילה וזרות וכלי שרת ומתן אצבע ולדין כיבוס ולעשות שיריים דינם כמתנה ראשונה, לענין שאינם מתירות ואינם מפגלות ולא פוסלות בכניסה לפנים דינם כשיריים, ורב פפא מוכיח ממה ששנינו לקמן שאם ניתז מהצואר על הבגד אינו טעון כיבוס ואם ניתז מהקרן או מהיסוד אינו טעון כיבוס משמע שאם ניתז מהראוי לקרן טעון כיבוס, ויש לדחות שיש לדייק שאם ניתז מהיסוד לא טעון כיבוס משמע שמהראוי ליסוד טעון כיבוס והרי למדו מהפסוק **אשר** יזה למעט מה שכבר הוזה אלא שזה כדעת ר' נחמיה ששיריים שהקריבם בחוץ חייב ולכן הוא סבר שגם בשיריים טעון כיבוס, אך יש לדחות שר' נחמיה דיבר על העלאה שדינו כמו אברים ופדרים אך לא שמענו ממנו לענין כיבוס,

דף לט ויש לומר שאכן יש ברייתא שדמים הטעונים יסוד טעונים כיבוס ומחשבה מועילה בהם והמעלה מהם בחוץ חייב ודמים הנשפכים לאמה אינם טעונים כיבוס ומחשבה לא מועילה בהם והמעלה מהם בחוץ פטור, ור' נחמיה הוא הסובר שהמעלה משירי הדם בחוץ חייב והוא אומר שטעונים כיבוס ומחשבה מועילה בהם, אך קשה שיש ברייתא ששיריים והקטרת אימורים שאינם מעכבים את הכפרה מחשבה לא מועילה בהם, ויש לומר שהברייתא הזו מדברת בשאר ג' מתנות שבחטאת, אך קשה לפ"ז מדוע כתוב בתחילת הברייתא שהם טעונים יסוד הרי הם הולכים לקרן, ויש לומר שיש בהם מצות יסוד לשפוך שיריהם ליסוד, אך קשה שלפ"ז מחשבה לא מועילה בהם ורב פפא אמר שאינם מפגלים אלא הברייתא דברה בדמים פנימיים וא"כ בדמים חיצונים פטור, וקשה מדוע הברייתא חילקה בין זה לדמים הנשפכים לאמה הרי ניתן לחלק שרק בדמים הפנימיים חייב אך בדמים החיצונים פטור, ויש לבאר שזה לדעת ר' נחמיה שמחייב בשיריים שהקריבם בחוץ ולשיטתו אין ג' פטורים בחיצונים במקביל לחיובים שבפנימיים, ורק לגבי כיבוס ומחשבה פטור ולא לגבי העלאה, ורבינא למד במשנה שלגבי קרן מדובר שניתז מהקרן ממש ולגבי יסוד מדובר בראוי ליסוד, והקשה רב תחליפא בר גזא מדוע לא אומרים בשניהם ראוי לקרן וליסוד, אמר לו רבינא שאם בקרן מדובר בראוי זה ק"ו שאם מהראוי לקרן זה לא טעון כיבוס מהראוי ליסוד ודאי שלא טעון כיבוס אלא לגבי קרן מדובר מהקרן ממש ולגבי יסוד מדובר מהראוי ליסוד.

בברייתא למדו מהפסוק **ועשה לפר** בשל פר ציבור **כאשר עשה לפר** כהן משיח שכופל בהזאתו ואם חיסר אחת מהמתנות לא עשה כלום ולמדנו מתן ז' שמעכבות בכל מקום ומתן ד' של קרנות לומדים מהפסוק **כן יעשה לפר** וזה מדבר בפר יוה"כ **עמוד** ב **וכאשר עשה לפר** מדבר בפר כהן משיח החטאת מדבר בשעירי ע"ז ואין לרבות שעירי רגלים ושעירי ראשי חדשים שכתוב לו ועדיף לומר שהפסוק מרבה מה שכפרתו ידועה ולא שעירי רגלים ור"ח שאינם מכפרים על עבירת מצוה ידועה, מ**וכפר** לומדים שכפר אף שלא סמך **ונסלח** אף שלא נתן שיריים ועדיף לפסול בחסרון הזאות ולהכשיר בחסרון סמיכה ושיריים כי הזאות מעכבות בכל מקום וסמיכה ושיריים אינם מעכבות בכל מקום,

דף מ מה שנאמר בברייתא שמתן ז' מעכב בכל מקום ביאר רב פפא שהם מעכבות בפרה ובנגעים.

בברייתא למדו שמתן ד' מעכב מהפסוק **כן יעשה**, ולכאורה מה ההבדל בין מתן ז' שנכתב ונכפל בב' הפרשיות של פר משיח ופר ציבור הרי גם מתן ד' נכפל, ביאר ר' ירמיה שצריך את זה כדברי ר"ש ששנינו שר"ש למד שבפרשת פר כהן נאמר קרן קרנות ובפרשת פר ציבור נאמר קרן קרנות יחד זה

ד' קרנות, ור' יהודה למד שאין צורך לזה שהרי כתוב באהל מועד ללמד על כל האמור באהל מועד שכל הקרנות שבהיכל שוים, ור' יהודה למד מהפסוק **כַּן יַעֲשֶׂה** כמו ששינונו בברייתא שלא מצאנו סמיכה ושיריים בפר יוה"כ ולומדים **מִכֵּן יַעֲשֶׂה**, ולכאורה לעיל למדנו **מִלְפָּנֵי** זה פר יוה"כ, יש לומר שהיינו אומרים שרק עבודה שמעכת כפרה מעכת בפר ולא עבודה שלא מעכת כפרה, קמ"ל שזה מעכב, ור"ש למד מהפסוק **בֵּאֵהָל מוֹעֵד** שאם נפתחה התקרה של היכל לא יזה, ור' יהודה למד את זה **מֵאִשֶׁר** ור"ש לא דרש **מֵאִשֶׁר**, ואביי אומר שגם לר' יהודה צריך לרבות **מִכֵּן יַעֲשֶׂה** שלא נלמד מסמיכה ושיריים שאף שנכפלו אינם מעכבים וא"כ גם מתן ד' לא יעכב, קמ"ל שמעכב.

יש להקשות מדוע הברייתא רבתה לעיל פר יוה"כ הרי לעכב לומדים כבר ממה שכתוב **חֻקָּה** ומבאר ר"נ בר יצחק שזה לדעת ר' יהודה **שחוקה** נאמר רק על דברים שנעשים בבגדי לבן בפנים שאם הקדים מעשה לחבירו לא עשה כלום אך דברים שנעשים בבגדי לבן בחוץ אם הקדים מעשה לחבירו מה שעשה עשוי והיינו אומרים שכמו שהסדר לא מעכב גם ההזאות לא יעכבו קמ"ל שהם מעכבים, ורב פפא מקשה הרי שנינו שר"ע דרש בפסוק **וְכִלָּה מִכְּפָר אֶת הַקּוֹדֵשׁ** שאם כיפר כילה ואם לא כיפר לא כילה אמר לו ר' יהודה מדוע לא נאמר אם כילה כיפר ואם לא כילה לא כיפר ומכאן למד ר' יהודה שזה מעכב, ורב פפא מבאר שהקש של פר יוה"כ לפר כהן נצרך לגבי את בדם וטבילה, מאת ביאר רב אחא בר יעקב **עֲמוּד ב** שלומדים שנפיחות באצבע אינה חוצצת, **בְּדָם** שיהיה בדם שיעור טבילה **מוֹטְבֵּל** לומדים שלא יקנח בדפני הכלי, וצריך לכתוב **בְּדָם** שאם היה כתוב **וְטָבֵל** היינו אומרים שיוצא גם כשאין שיעור טבילה מתחילה, קמ"ל **בְּדָם** שצריך שיעור טבילה מתחילה, ואם היה כתוב רק **בְּדָם** היינו אומרים שמצטרף לשיעור מה שמקנח ידו בכלי, קמ"ל שלא יספג, ומה שכתוב **מִזְבַּח קְטוֹרֶת הַסַּמִּים** בא לחדש שאם המזבח עדיין לא התחנך בקטורת הסמים לא יזה, ויש ברייתא כדברי רב פפא שרבי דרש בפסוק **וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה** ולפר מרבה פר יוה"כ לכל מה שאמור בענין אמר לו ר' ישמעאל שניתן ללמוד בק"ו שאם במקום שלא הושוה קרבן לקרבן שהבהמות לא ממין אחד הושוו המעשים למעשים במה שהושוה הקרבן ששניהם פר, ודאי שישוו המעשים למעשים, ולפר בא לרבות פר העלם של ציבור וכתוב עוד לפר שזה פר כהן משיח, ומה שכתוב שלא הושוה הקרבן לקרבן אין לפרש שהכוונה ליוה"כ שפר הושוה לשעיר כי יש לפרוך שדמם נכנס לפני ולפנים ואם נאמר שהכוונה לפר של ציבור ושעירי ע"ז יש לפרוך ששניהם מכפרים על עבירת מצוה ידועה אלא הכוונה לפר העלם של ציבור ושעיר יוה"כ, ולא הושוה הקרבן לקרבן הכוונה היא שזה פר וזה שעיר והושוו המעשים למעשים במה שכתוב בהם וא"כ במקום שהושוה הקרבן לקרבן שזה פר וזה פר ודאי הושוו המעשים למעשים,

דף מא ובפר יוה"כ גם לומדים **אֶת בְּדָם וְטָבִילָה** כפר כהן משיח, ושעיר יוה"כ לומדים בק"ו משעיר ע"ז, אך קשה וכי דבר שנלמד בהיקש חוזר ללמד בק"ו, אמר רב פפא שאכן ר' ישמעאל סובר שדבר הלמד בהיקש מלמד בק"ו.

יש להקשות בדברי הברייתא שלפר זה פר העלם של ציבור הרי זה כתוב בפר ציבור ומבאר רב פפא שרצו ללמד מפר ציבור לשעירי ע"ז שיש בהם הקרבת יותרת ושתי כליות והרי בפר ציבור עצמו לא כתוב יותרת ושתי כליות ולמדו בו בהיקש ולכן כתוב **לְפָנֵי** כתוב בו יותרת ושתי כליות

וזה לא יהיה כמו שאר דבר הלמד בהיקש שלא מלמד בהיקש, וישנה ברייתא כדברי רב פפא שכתוב **וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפָנֵי** והרי כתוב **וְהֵם הֵבִיאוּ אֶת קָרְבָּנֵם אֵשֶׁה לָהּ** ו**חַטָּאתֵם** לרבות שעירי ע"ז ו**שִׁגְגַתֵּם** זה פר העלם של ציבור והתורה אומרת שחטאת תהיה כשגגתם ולכאורה שגגתם למדו בהיקש ודבר שנלמד בהיקש לא חוזר ומלמד בהיקש לכן כתוב לפר שזה פר העלם של ציבור, וכתוב עוד **לְפָנֵי** שזה פר כהן משיח.

יש להקשות בדברי הברייתא שמחטאתם לומדים שעירי ע"ז הרי ניתן ללמוד כמו שלמדו לעיל מהחטאת שמרבה שעירי ע"ז, ומבאר רב פפא שצריך פסוק נוסף שלא נאמר שהתרכו רק הזאות שכתובות בפסוק הזה, **עֲמוּד ב** אך יותרת ושתי כליות שלא כתובים כאן לא נלמד בשעיר ע"ז, קמ"ל שגם בשעירי ע"ז מקריבים את היותרת ושתי כליות.

רב הונא בר נתן הקשה לרב פפא הרי כשהתנא למד פר יוה"כ הוא למד את כל מה שאמור בענין, יש לומר שנחלקו בזה תנאים שהתנא של הברייתא לעיל למד רק לאת בדם וטבילה, והתנא שאצל ר' ישמעאל למד לכל מה שאמור בענין.

שנו אצל ר' ישמעאל שהתורה כתבה יותרת ושתי כליות רק בפר כהן משיח ולא בפר העלם של ציבור וזה משל למלך בשר ודם שסרחה עליו מדינתו אם מיעוטה סרחה עדיין פמלייתו מתקיימת ואם רובה סרחה אין הפמליא שלו מתקיימת לכן התורה מיעטה את הפסוקים בפרשת העלם של ציבור.

שנינו במנחות שאם פיגל בקומץ ולא בלבונה או בלבונה ולא בקומץ לר"מ זה פיגול וחייבים עליו כרת לחכמים אין פיגול עד שיפגל בכל המתיר, ור"ל מבאר שאין ללמוד שטעמו של ר"מ הוא שמפגלים בחצי מהמתיר אלא מדובר שנתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה ור"מ סובר שכל העושה על דעת הראשונה הוא עושה, וזה מדויק ממשנתנו שאומרת לפיכך אם נתן כולם כתקנם ואחת שלא כתקנה פסול ואין בו כרת משמע שאם נתן אחת שלא כתקנה והשאר כתקנם זה פיגול וזה לא לדעת רבנן שהרי הם סוברים שצריך לפגל בכל המתיר אלא זה לדעת ר"מ ואם נאמר שהוא סובר שמפגלים בחצי מתיר א"כ גם כשנתן את הראשונה בשתיקה והשאר במחשבה זה יהיה פיגול והוא שנה דוקא שנתן את הראשונה שלא כתקנה והיינו שהוא סובר שהעושה זה על דעת הראשונה, ור' שמואל בר רב יצחק אומר שמשנתנו היא לדעת רבנן ומה שכתוב כתקנם היינו כתקנם במחשבת פיגול, אך יש לדחות שכתוב בהמשך לפיכך אם נתן כולם כתקנם ואחת שלא כתקנן פסול ואין בו כרת משמע כתקנם הכוונה בהכשר, ומבאר רבא ששלא כתקנם זה כוונת חוץ למקומו, ורב אשי מבאר שזה כוונת שלא לשמו, אך קשה שא"כ יש לדייק שאם לא עשה חוץ למקומו או שלא לשמו חייב, ויש לומר שאגב שכתוב ברישא פיגול וחייבים עליו כרת כתבו בסיפא פסול ואין בו כרת וזה מיותר שהרי בכל מקרה לא נקבע בפיגול כשלא חשב לפגל בכל המתיר.